

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Nordex Finland Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi. Nordex katsoo, että esityksen mukaiset uudistukset suorine ja välillisine vaikutuksineen tuulivoimalaan Suomessa eivät olelinjassa Suomen hallituksen hallitusohjelman kanssa. Hallituksen hallitusohjelman luvussa 7 puhutaan puhtaan energian Suomesta jonka visioon kuuluu mm.

” Suomi nousee puhtaan energian ja ilmastokädenjäljen edelläkävijäksi. Suomi luo puhtaan talouden kasvua kotimaassa ja syrjäyttää saastuttavia ratkaisuja maailmalla –teknologian viennin kautta.”

”Hallitus edistää vaikuttavaa energiapolitiikkaa pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti. Suomen kilpailukykyä ja houkuttelevuutta uusiutuvan teollisuuden investointikohteena vahvistetaan kaksinkertaistamalla puhtaan sähkön tuotanto kotimaassa.”

”Suomi luo hyvät toimintaedellytykset kestäville investoinneille uusiutuvaan ja fossiilittomaan energiantuotantoon, energian varastointiin ja uusiin energiaratkaisuihin, kuten vetyyn.”

Nordexin kanta on, että alueidenkäyttölain esitetyt uudistukset eivät tue tätä hallitusohjelman visiota vaan tosiasiallisesti rapauttaa näiden tavoitteiden toteutumista.

Nordexin näkemys on, että hallituksen esityksen kohta 4.2.1.4 vaikutukset kansantalouteen kohta ” Tuulivoiman ja asutuksen välisen vähimmäisetaisyysääntelyn ei arvioida vaikuttavan merkitävästi Suomen kilpailukykyyn tuulivoimainvestoinneista, kun huomioidaan maakuntakaavoituksen

tuulivoimapotentiaali” johtopäätös perustuu väärin oletuksiin. Näistä esim. Energiequelle kirjoittaa lausunnossaan kohdassa luku 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset.

Nordex Finland Oy yhtyy Energiequelle lausuntoon, kohdissa 1. Yleiset säännökset sekä 8. Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset, koskien erityisesti valmistetelun puutteellisuutta sekä vaikutusten kokonaisarvion puutetta:.

”Laajan osallistumisen edistämiseksi käytetään esimerkiksi monijäsenisiä valmisteluelimiä, järjestetään keskustelutilaisuuksia, neuvotteluja, epävirallista yhteydenpitoa, kyselyitä ja verkkokeskusteluja sekä pyydetään kirjallisia lausuntoja, ja näitä menetelmiä ei ole tosiasiallisesti hyödynnetty nimenomaisesti alueidenkäyttölain 68§ tuulivoiman etäisyyssäännöistä tai rakentamislain 46§ aurinkovoiman kaavoitusrajasta päättäessä, sillä varsinaiset AKL 68§ ja RAKL 46§ säädösehdotukset tuotiin julkisuuteen kokonaisuudessaan vasta kun lausuntokierros alkoi. Esimerkiksi alueidenkäyttölain uudistusta valmistelevalle työryhmälle ei ollut käytettävissään hallituksen esitystä tuulivoiman etäisyyssrajoitukseksi, joten he toteavat työryhmän luonnoksessa hallituksen esitykseksi useaan otteeseen, että tosiasialliset vaikutukset riippuvat täysin säädettävän etäisyyden pituudesta, eikä niitä ole ollut ilman esitystä mahdollista arvioida työryhmän tehdessä työtään. Samoin Ympäristöministeriön tilaama ja FCG:n toteuttama Tuulivoiman ja asutuksen välinen etäisyyssääntely – selvitys, jota käytetään lainsäädännön pohjana, on tehty ilman tietoa esityksestä AKL 68§ tuulivoimarakentamista koskevista erityisistä säännöksistä eikä siinä ole voitu huomioida tai arvioida esitetyn lainsäädännön vaikutuksia.”

Nordex katsoo myös, että kokonaisvaltainen vaikutusten arvio koko Suomen tuulivoimakenttään talouden ja työllistämisen näkökulmasta olisi tarpeen, ennen kun näin merkittäviä muutoksia ajetaan läpi lainsäädännön tasolla.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

-

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Esitetyn vähimmäisetäisyysvaatimuksen vaikutus Nordexin liiketoimintaan:

Nordex Finland Oy tuulivoimala laitevalmistaja ja toiminut Suomessa jo vuodesta 2014, nykyisessä yhtiömuodossaan jo vuodesta 2020. Työllistämme Suomessa 240 työntekijää, koko Suomen alueella.

Nordex Finland Oy nostaa esiin voimakkaan huolen hallituksen esityksen mukaisten muutosten (luku 8 tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset) vaikutuksista koko Suomen tuulivoimatoimialaan ja sitä myötä myös Nordexin liiketoimintaan Suomessa.

Nordexin kanta on, että ehdotettu vähimmäisetäisyysvaatimus kahdeksasta tuulivoimalan kokonaiskorkeusmitasta asutukseen maakuntakaavan tuulivoimaalueen ulkopuolella sijaitseville voimaloille ja siihen liittyvä suostumusmenettely tulisi poistaa esityksestä. Nykyisellään ehdotus tekisi mahdottomaksi suuren osan kehitteillä olevista tuulivoimaprojekteista ja haaskaisi niihin jo tehdyt suuret panostukset (projekteja kehitetään vuosia ja niihin osallistuvat projektin eri vaiheissa merkittävä määrä eri toimijoita). Mikäli sääntely kuitenkin säilytetään, sen tulisi perustua hankkeiden todellisiin vaikutuksiin ja olla säädetty asetustasolla. Esimerkiksi 800–1000 metrin etäisyys olisi vaikutusten näkökulmasta riittävä ja jättäisi kunnille mahdollisuuden soveltaa paikallisesti suurempia etäisyyksiä. Referenssinä kerrottakoon, että Nordexin Suomessa viimeisimmäksi myydyt tuulivoimalat ovat kokonaiskorkeudeltaan olleet 250metriä, jolloin esitetyn mukainen etäisyysvaatimus täytyisi 2km etäisyydellä voimalan ja asuinrakennuksien, rakentamisluvan saaneiden asuinrakennuspaikkojen sekä asemakaavassa tai 40 tai 73 §:ssä tarkoitettussa yleiskaavassa osoitettujen asuinrakennuspaikkojen välillä.

Suomessa on perinteisesti toteutettu kannattavia tuulipuistohankkeita valitsemalla korkeat tornit ja suuret roottorit. Tähän tarpeeseen on myös Nordex vastannut ja miljoona investoinneilla tuotekehitykseen toteuttanut juuri pohjolan markkinoille ja olosuhteisiin hyvin toimivia voimalaratkaisuja. Osan näistä hankkeista olemme toteuttaneet yhteistyössä paikallisen toimijan kanssa, lisäten positiivisia taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia Suomeen.

Matalampien tornien valitseminen merkitsee suoraan hankkeiden kannattavuuden sekä sähköntuotantomahdollisuuksien madaltumista, nostaen tuotetun sähkön hintaa myös sen kuluttajille ja tehden hankkeista kannattamattomia investoinneille. Nordexin portfolioissa kokonaiskorkeudeltaan matalin voimala, jota tällä hetkellä tarjoamme Suomessa, on kokonaiskorkeudeltaan 200 metriä. Tätä matalammat voimalat Nordexin portfolioissa edustavat merkittävästi vanhempaa teknologiaa, eivätkä ne enää ole esim. suoraan yhteneviä Suomen verkkomäärittelyihin. Emme näin ollen pidä todennäköisenä, että Suomessa kyetään toteuttamaan kannattavia tuulivoimahankkeita nykyistä matalammilla torneilla, päin vastoin kysyntä markkinalla on enemmänkin kohti nykyistäkin korkeampia torneja.

Suomen tuulivoimamarkkina on ollut hiljainen jo kaksi vuotta. Tuona aikana vain yksi hanke on edennyt investointipäätökseen asti. Nordex tukee Suomen Uusiutuvien ja monien muiden alan toimijoiden näkemystä siitä, että hallituksen ehdottamat muutokset vaikeuttaisivat olennaisesti ja pysyvästi uusien kannattavien investointipäätösten syntymistä. Muutos lähettää myös vahvan viestin maailmalle siitä, että edullisen vihreän sähkön saatavuus Suomessa on epävarmaa, joka voi johtaa puhtaan teollisuuden hankkeiden menettämiseen naapurimaillemme.

Meille laitevalmistajana ehdotuksen mukainen lakiuudistus merkitsee Suomen markkinan pysähtymistä, jolloin on mahdollista että kehitys- ja työllistämiskokemuksemme suuntautuu muualle. Nordex työllistää Suomessa tällä hetkellä 240 ihmistä, joista 62% työskentelee suoraan olemassa olevien tuulipuistojen kanssa ja loput 38% suoraan tai välillisesti uusien puistojen myynnin ja rakentamisen parissa. Esitetyn lakiuudistuksen toteutuessaan aiheuttamat haasteet kannattavien tuulivoimahankkeiden syntymiselle Suomessa lähivuosina sekä pitkällä aikavälillä tulee vääjämättä vaikuttamaan myös koko tuulivoimalan työllistämisaikutuksiin. Sekä Nordexilla että koko tuulivoima-alan arvoketjussa.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

-

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Kommentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

-

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Launiainen Suvi
Nordex Finland Oy

